

beneficium illud conferebatur, sed non restrictionem ad beneplacitum concedentis. Sic apud nos de stylo Tabellionum, cum aliquid conceditur, aut donatur, dici solet, *Ex mea libera, & spontanea voluntate.*

Ibi: Fortassis quibusdam.

Hanc opinionem tumentur Menoch. d. quæst. 19. n. 18. & alii quos refert Mascard. d. concl. 138. num. 22. Sed à priori non est recedendum.

Ad Num. 6.

25 Quamquam de Juris rigore, & contractus natura, statim ac concessum est, possit precarium revocari, Cujac. ad d. tit. de precariis, ex æquitate tamen aliquid temporis labi debet Judicis arbitrio inter concessionem, ac revocationem precarii, nisi rationabilis causa, aut necessitas superveniat, quæ celere exigat rei repetitionem, sicut in mutuo receptum adnotavimus sup. n. 7. Ita cum D. Covar. sentiunt Molin. d. disp. 298. n. 2. Valasc. d. q. 34. n. 2. Capyc. decis. 116. n. 5. Barbosa collect. ad tit. de precariis, in princ. n. 4. Hermosil. d. gloss. 1. num. 8. Ant. Gom. in l. 45. Tau. n. 106. ad fin. Ofwald. lib. 14. cap. 34. Sed & quocumque revocetur precarium, id fieri debet sine gravi incommodo possidentis precario, concessio tempore, ne ex subita, ac celeri repetitione nimis gravetur. Quod ita admittendum, nisi ex dilatione restitutionis simile detrimentum dominus pateretur. Consule pronuper laudatos, Navar. in Manuali, cap. 17. num. 182. Azor. d. tract. de precar. cap. 2. vers. Si dubium, Parlador. different. 134. num. 5.

Ad Num. 7.

26 Vlpianus in l. 1. ff. de precar. inquit precarium fore commodato simile: quod ita verum est, ut sæpe dubitari contingat, qualis ex his contractibus fuerit celebratus: quod ut discerni possit, communiter est recepta Panormitani distinctio, quam hic refert, D. Covar. ac tenent Tusch. dict. concl. 472. n. 8. & 9. Azor. d. tract. de precario, cap. 2. vers. Quinimò queritur, Molin. de just. & jur. disp. 294. num. 5. Parlador. different. 134. à princ. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 7. num. 1. vers. Et ex prædictis, Hermosil. d. gloss. 1. ex num. 10. Barbosa sup. n. 5. Mozzius de contract. tit. de commod. §. de substantial. commod. num. 16. Mantic. de tacit. & ambig. convent. lib. 9. tit. 3. n. 1. Cardof. in praxi judic. verb. Commodatum, & verb. Precarium. Igitur ubi res conceditur ad usum, qui ex sui natura, veluti equus ad eundem Hispalim, vel ex temporis præfinitione, ut ad semestre, habet terminum certum, ac limitatum, commodatum contrahitur, quod extinguitur itinere peracto, vel tempore transacto, & tunc dominus repetet rem, quam antea nequibat.

27 Ast ubi res traditur ad usum absque limitatione certi finis, aut temporis, sicut equus ad equitandum, precarium erit; nam facultas revocandi remanet penes concedentem, alioqui equus nunquam repeti posset à recipiente, nisi ultro restitueret, cum actus equitandi non finitur nec ex sua natura, nec ex temporis limitatione, quæ adjecta non est. Nec refert quod precarium ad certum tempus possit concedi; nam ubi constat precarium esse celebratum, illa pactio appposita naturæ

contractus non immutat, sed juxta eam intelligitur, ita ut adhuc intra terminum concessionis liceat domino revocare, sicut prænotatur sup. n. 8. alias si de contractu dubitaretur, censeretur commodatum, ex præmissis.

Ibi: Hæc enim discriminis ratio.

28 Quoties patet, qualem contractum volvere contrahentes celebrare, voluntati eorum standum erit; & si pacta contra substantiam ejus addiderint, ipsa rejiciuntur, manente contractu, qui tamen ita demum in alium transferri posset, si nec verba, nec mens agentium resistant. Parlador. num. 4. Sic pactio de non revocando à precario repellitur, ut dictum est sup. num. 6. & regulariter pacta adversus substantiam contractus, aut excluduntur, aut eum faciunt in alium transire. Mantic. sup. lib. 1. tit. 12. n. 22.

29 Sunt præterea & aliæ differentie inter precarium & commodatum, quia commodatarius non possidet, sed qui precario accipit, naturalem nanciscitur possessionem, l. Rei commodatae 8. ff. comm. l. Officium 9. §. fin. de rei vendic. juncta l. 2. §. fin. l. Precaria possessio 9. l. Cum precario, §. 1. ff. de precario. Observant Ant. Gom. d. cap. 7. num. 2. Hermosil. sup. num. 12. cum seqq. Azor. d. cap. 2. vers. Quarto queritur, Molin. disp. 298. num. 5. Ofwald. sup. d. lib. 14. cap. 34.

30 Aliæ inter eos contractus notatur diversitas; nam precario possidens de dolo, ac lata culpa solum tenetur, l. Quasitum 8. §. Si servitute, ff. de precario, l. Contractus 24. de reg. jur. commodatarius verò regulariter etiam levissimam culpam præstat, l. Si ut certo 5. §. Nunc videndum, l. In rebus 18. ff. commodat. l. 1. §. Is quoque, de action. & oblig. Molin. de just. & jur. disp. 295. num. 1. & disp. 298. num. 7. Hermosilla d. gloss. 1. n. 21. Petr. Gregor. Syntagmat. lib. 23. cap. 1. num. 10. & cap. 2. num. 14.

31 Tandem differunt, quoniam precarium intercidit morte illius, cui concessum est, ut tradidimus sup. num. 23. commodatum verò progreditur ad heredem commodatarii, à quo res commodata extorqueri nequibit ante expletum usum, cui fuit concessa, ut colligitur ex l. In commodato 17. §. Sicut, ff. commod. Hermosil. cum aliis in l. 9. gloss. 1. num. 22. tit. 2. p. 5.

Ad Num. 8.

32 Qui utitur re sibi commodata aliter quàm est concessa, vel ultra tempus concessum, domino invito, furti actione tenetur, l. Si ut certo 5. §. Quinimò, ff. commod. l. Qui re 78. de furt. l. 3. tit. 14. p. 7. Molin. sup. num. 6. Azor. Inst. Moral. part. 3. lib. 7. tract. de commodat. cap. 5. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 7. num. 37. Farinac. in prax. q. 169. num. 5. Pichard. in §. Furtum autem, num. 2. Inst. de obligat. qua ex del. nasc. Mynsinger. ibidem, num. 7. Petr. Gregor. Syntagmat. lib. 23. cap. 1. num. 9. Donell. lib. 15. cap. 29. Hermosilla in l. 3. gloss. 7. num. 7. tit. 2. p. 5. Ant. Fab. in ration. ad d. l. Si ut certo, §. Quinimò, Jul. Pacius de contract. tract. de commodat. cap. 11. n. 44. Cardof. in prax. judic. verb. Commodatum, Leotard. de usur. quæst. 34. n. 6. Guttier. Practicar. lib. 4. quæst. 47. n. 26. Menoch. de arbit. casu 298. n. 1.

33 Idem dicendum de eo, qui re apud se deposita similiter utitur, d. l. 3. Partit. d. l. Qui re, §. Furtum autem,

autem, Inst. de oblig. qua ex del. nasc. Lessius lib. 2. cap. 27. n. 5. Molin. disp. 294. n. 1. Farinac. sup. n. 3. Donell. Pichard. Mynsinger. ubi proxime, Petr. Gregor. sup. lib. 37. cap. 1. n. 8. Leotard. q. 96. num. 7. Cujac. in l. 2. §. Re contrahitur, de oblig. & action. Caroc. de deposit. part. 1. rubric. Usus, n. 1. Guttier. loc. cit. Oinotom. in §. Furtum autem, Inst. de obligat. qua ex delict. nasc. Azor. sup. tract. de deposit. cap. 6. vers. Quarto non potest. Quod ita verum est in deposito regulari; nam si pecunia non obsignata, vel alia res ponderere, numero, vel mensura consistens custodia tradatur, ita ut depositarius tantumdem reddere obligetur, cum domini in recipientem transeat, eisdem rebus liberè uti poterit. Farinac. cum aliis n. 4. Cujac. sup. 34. Similiter actione furti convenitur creditor, si re pignori accepta adversus debitoris voluntatem utatur prænotavi sup. cap. 1. n. 28. & ibi laudatis junge Cujac. Donell. Oinotom. Pichard. Petr. Gregor. ubi proxime, Farinac. n. 2.

35 Si quis autem ex præfata causa furti damnetur, juris infamiam contrahit, prout ceteri omnes eo crimine damnati, L. Abhietas 4. §. ult. de iis qui not. infam. Sed ut commodatarius, & similes hac famosa actione teneantur, mala fides, & dolus debet intervenire, alias si depositarius re utatur deposita bona fide, putans quod dominus si rogaretur, concederet usum, de furto conveniri nequibit, quanvis falleretur, & dominus postea contrariam patefaceret voluntatem; nam ut inquit Justinianus, furtam sine affectu furandi non committitur, §. Furtum autem, Inst. de oblig. qua ex delict. nasc. Farinac. d. q. 169. n. 10. & latè q. 174. ex n. 141. Pichard. in §. 1. n. 28. cum seqq. Inst. de oblig. qua ex delict. nasc. Donell. lib. 15. cap. 29. Oinotom. in §. Placuit, Inst. eod. tit. Menoch. ubi sup. Hæc pariter observanda quoad illum, qui incito domino, propria autoritate rem alienam capit ad usum, Farinac. cum pluribus d. q. 174. n. 141. cum seq. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 5. n. 1.

36 Queritur an in depositario, & similibus bona fides præsumatur, & quod crediderunt dominum consentire? Et ubi uterentur re ad usum, ad quem est destinata, & dominus ea uti solebat, dolus intervenisset non præsumitur, tamen si reus stultam, ac frivolam rationem suæ credulitatis reddidisset. Farinac. d. q. 174. n. 145. & in dubio non est doli præsumptio admittenda, l. Dolus 6. C. de doli prædixi sup. lib. 2. c. 14. n. 53. & cum actus licitè, vel illicitè fieri potest, eo modo qui licet exercitus intelligitur, l. Merito 51. ff. pro socio, ubi ad rem mirabilis textus. His accedit, quod cum bona fides pendeat ab animo utentis, per assertionem, ac jusjurandum ejus rectè probatur, ut per Mascard. de probat. concl. 84. ex num. 5. Ita cum D. Covar. sentiunt præter Farinacium ubi proxime, Guttier. Practicar. lib. 4. q. 47. num. 25. Molin. d. disp. 295. n. 6. Greg. Lop. in l. 20. gloss. 2. tit. 13. p. 5. Igitur si non constiterit, quod commodatarius, ac ceteri scienter contra domini voluntatem rebus sibi traditis uti sunt, furti damnati non debent. Aliud juris est quoad illum, qui propria autoritate rem alienam capit ad usum; nam contra ipsum præsumitur, nisi probet, ex tacito domini consensu præsumptorem percepisse, qua egebat ad usum. Farinac. d. q. 174. num. 145. & 148. Menoch. sup. num. 5.

37 Quinimò tamen ex circumstantiis liquido appareat, creditorem, & similes re invito domino suos fuisse, juris severitas sic per judicem temperari debet, ne ex his causis reos furti damnet, ac infamia afficiat, sed arbitrariam poenam benignè irrogabit; nam hujusmodi furta non sunt turpia, sicut cætera, nec Republicæ nociva, nec apud honestos viros propter excessum fama denigratur nec talia furta computantur ad poenam corporalem pro secundo, aut tercio ex statuto, vel consuetudine imposita, sicut præmissi sup. lib. 2. cap. 9. num. 34. Sic, nostro Præfide duce, tenent Farinac. num. 145. & quæst. 169. num. 11. Molin. ubi proxime, Guttier. num. 26. Tusch. lit. F. concl. 553. n. 22. & 23. ubi ait hujusmodi furta civiliter tantum coërceri, refert Farinac. d. num. 11. quod in praxi receptum videtur, nunquam enim percepit commodatarius, aut depositarius criminaliter conveniri propter usum non permissum. Tamen quoad actionem civilem, & forum internum bona fides utentis non prodest quominus ad solutionem, ac restitutionem compellatur tam mercedis pro usu, quam damni, quod dominus senserit, si res pereat, aut fiat dererior, Farinac. cum aliis d. disp. 174. n. 145. Molin. sup. num. 5. credulitas enim etiam probabilis ab his non excusat, si verè domino invito, ad usum non concessum commodatarius devenit, aut creditor.

Illud tandem observandum; nam etsi commodatarius, & ceteri, de quibus loquuti sumus, mala fide rebus utantur alienis, credentes quod si dominus sciret, prohiberet, furtum non committunt, si verè dominus monitus præstare assensum; hinc enim plus valet quod in veritate est, quàm quod opinione: nec furtum intervenire potest, nisi invito domino res contrectetur, §. Sed etsi credat, Inst. de oblig. qua ex delict. nasc. & ibi Glossa verb. Furtum, l. Inter omnes 47. §. Rectè, de furt. Pichard. in §. Furtum, num. 10. Inst. de oblig. qua ex del. nasc. qui tamen adversus præcitam Glossam tenet furtum committi, licet actio non detur. Sed Accursii sententia magis placet; nam qui laicum percuteret, quem clericum esse putabat, nec sacrilegium perpetraret, nec canonis excommunicationem incurreret; & qui mulierem solutam cognosceret, credens eam conjugatam, adulterium commississe non censeretur, licet quoad forum poli ille pro sacrilego, & hic pro adultero habeantur. Nec his obstat lex 1. §. Divus Hadrianus, ad leg. Cornel. de siccar. quam in praxi minimè observari constat.

SUMMARIUM.

- 1 Dominium non acquiritur regulariter ex solo titulo, nisi interveniat traditio. Fallit in Beneficii Ecclesiastici collatione.
- 2 Ut proprietatis Beneficii queratur, acceptatione opus est.
- 3 Limitatur hoc.
- 4 Prelatus post Beneficii collationem innovare non valet, adhuc ante acceptationem; nisi renuntiatio, vel mors provisi præcedat, aut tempus ad acceptandum præsumitur in collatione præterierit.
- 5 Ampliatur ad institutionem ac electionem. Beneficii collatio non est mera donatio, ibid.
- 6 Beneficium conferri potest sub conditione, si vacat, ac etiam absolute, etsi conferens, & provisorius illud vacare ignoret.

- 7 Quas condiciones in collatione Beneficiorum ad-
dicere liceat.
- 8 Utrum electio sub conditione, quæ tacite infit,
subsistat.
- 9 De summi Pontificis potestate ad disponendum
de Beneficiis Ecclesiasticis.
- 10 Pontifici liberum est quomodolibet Beneficia tri-
buere, quod Prælati inferioribus non licet.
- 11 Beneficium vacat per obitum provisi post ac-
ceptionem, est possessionem ingressus non sit.
- 12 Non vacat si ante acceptionem decedat is, cui
collatum est, ex quo inferitur observatio ad
provisionem beneficium reservati.
- 13 Beneficium acceptari, potest per procuratorem
cum speciali mandato.
- 14 Ad resignationem, renunciationem, ac præsen-
tationem, & regulariter in beneficiis
speciale mandatum procurator habere debet,
non in judicialibus.
- 15 Laicus constitui potest procurator ad acceptan-
dum beneficia, & alia spiritualia, & n. 18.
- 16 Collatio Beneficii facta excommunicatione etiam
minore ligato, non tenet, nec subsequuta ab-
solutione convalescit: sed acceptionem per
excommunicatum fieri non prohibetur.
- 17 Utrum per illam acceptionem excommunicatus
statim jus in Beneficio acquirat.
- 18 Laicus cum speciali mandato potest Ecclesia-
sticum Beneficium resignare, & etiam Re-
gularis similiter pro alio acceptare, & resi-
gnare valet beneficia.
- 19 Si pro alio Beneficium acceptet nullum, vel non
sufficiens mandatum habens sequuta rati-
habito provisi retrahitur ad tempus ac-
ceptionis.
- 20 Utrum provisu ratificans post tempus ad ac-
ceptandum præfinitum in collatione, acquirat be-
neficii proprietatem à die acceptionis per
alium absque mandato speciali facta, & n. seqq.
- 24 In Beneficiis ad prælationem inspicitur dies tituli,
non possessionis: sed si de prioritate collationis
non constet, attenditur possessio.
- 25 In occidentalibus Indiis Beneficiarius non solvi-
tur stipendium, nisi de capta possessione con-
suerit.
- 26 Qui per vim occupat Beneficii possessionem illud
amittit: non sic ubi violenter Beneficii præ-
dium, vel aliud apprehendat. Habens jus
ad Beneficium ut præsentatus, id amittit, si
propria auctoritate administrat, vel posses-
sionem capiat, nisi vim nullam inferat.
- 27 Si quis spolietur post adeptam legitime posses-
sionem Beneficio Ecclesiastico, uti poterit in-
terdicto Unde vi.
- 28 Utrum habens titulum possit propria auctorita-
te capere beneficium possessionem? & n. 30.
- 29 Per investituram acquiritur proviso facultas
ingrediendi propria auctoritate beneficium pos-
sionem.
- 31 Legatarius qui propria auctoritate rem legatam
apprehendit, an illam amittat?
- 32 Hæredi quod juris remedium detur in legata-
rium qui propria auctoritate legatum percepit.
- 33 Quis censetur violenter possessionem beneficium
capere, ut juris poenas contrahat.
- 34 Utrum qui obtinuit victoriam in causa super
Beneficio valeat propria auctoritate ingredi
possessionem non vacuam.
- 35 In beneficiis quis intrusus vocetur, &
num. 36. & 37.

- 38 Utrum qui cum legitimo titulo possessionem Be-
neficii vacante ingreditur, aliqua poena sit
dignus? & n. 40.
- 39 Facultatem mittendi in possessionem Beneficio-
rum quis habeat.
- 41 An ad capiendam beneficium possessionem speciali
mandato sit opus?
- 42 Per investituram ab habente potestatem conse-
rendi Beneficii proprietatem queritur, sed non
possessio.
- 43 Per possessionem acquiritur absque collatione Be-
neficii proprietatem, si illa tradatur ab eo, qui
habet illud conferendi potestatem.
- 44 Quibus modis possessio Beneficii quæri possit.
- 45 Vera possessio per actus factos iure præscriptos
acquiritur, de quibus remissive.
- 46 Clavium traditione dominium, & possessio rerum,
quæ illis sunt in horreo, vel taberna clause,
transferuntur.
- 47 Num opus sit, quod traditio clavium fiat apud
ipsum horreum?
- 48 Beneficii possessio, ac ceterarum rerum per aspe-
ctum acquiri potest.
- 49 Per instrumenti traditionem possessio transferuntur,
& quod instrumentum tradi debeat, & n. 50.
- 51 Non est necessitas, quod res sit præsens, cum instru-
mentum traditur.
- 52 Si propter impedimentum non sit tutum accedere
ad locum, unde Ecclesia Beneficii prospici
queat, possessionem ubicunque per aliquod si-
gnum tradi permittitur.
- 53 Capta possessio in Ecclesia, vel domo Benefi-
ciarii, aut per clavium traditionem, omnium
quæ ad Beneficium spectant, possessio sine ap-
prehensione comparatur.
- 54 Apprehensione unius prædii, vel alterius rei ad
Beneficium pertinentis non acquiritur possessio
ceterarum rerum, nisi Beneficiarius id intende-
rit: & quoad non apprehensa non competunt
ei remedia possessoria, quæ dantur possidenti.

CAPUT XVI.

Ad Num. 4.

EX titulo emptionis, donationis, vel alio quo-
vis regulariter dominium non acquiritur, nisi
subsequatur traditio, sed jus tantum ad rem in-
terim comparatur, l. Si ager §. 1. de rei vindicat.
L. Traditionibus 20. C. de pact. Molin. de just. &
jur. tract. 2. disp. 3. n. 17. Lessius cod. tract. lib. 2.
cap. 3. n. 12. Pichard. in §. Utiq. tamen, n. 5. & 6.
Inst. de empt. & vend. & cum aliis adnotavimus
suprà, lib. 2. c. 19. n. 5. Inter alias exceptiones, qui-
bus præfata regula restringitur, præcipua censetur
collatio Ecclesiastici Beneficii, per quam acce-
ptans jus in re, ac proprietatem statim querit, non
expectata possessione. Card. Tusch. lit. C. concl.
433. n. 4. Molin. disp. 2. n. 8. Lessius n. 16. Garcia
de Benefic. part. 4. cap. 2. n. 1. Vivian. in praxi ju-
rispatron. lib. 13. cap. 2. n. 10. Gonzal. ad reg. 8.
Cancellar. gloss. 15. §. 1. n. 15. Barbosa collectan.
cap. Si tibi absenti, num. 4. de præbend. in 6. & alii
apud me d. cap. 19. num. 20. Hinc ante adeptam
possessionem beneficium poterit permutari. Man-
tic. de tacit. & ambig. conven. lib. 25. tit. 9. n. 9.
Beneficiarius suos fructus facit, & ad pensum
Divini Officii tenetur. Lessius sup. cap. 34. n. 167.
Navar. de Oration. cap. 7. num. 27. & 28. Garcia
sup. part. 2. cap. 1. a num. 92.

Ad Num. 2.

- 2 Ut autem illud jus proprietatis compararetur,
acceptatione opus est. Tusch. n. 14. Flamin. de
resignat. benefic. lib. 10. quest. 8. a num. 5. Barbosa
n. 3. Molina & Vivian. ubi sup. Sanch. de matrim.
lib. 3. disp. 36. num. 4. D. Frass. de Reg. patronat.
Indiar. cap. 24. n. 1. Garcia d. cap. 2. n. 1. & cap. 3.
n. 15. ubi quod ante acceptationem solum com-
petit jus ad rem. Tondat. quest. Benefic. part. 2.
cap. 4. §. 6. num. 54. Ricc. in Cur. Archiep. Neap.
part. 2. decif. 41. n. 2. In praxi tamen observatur,
quod provisu actualem possessionem Beneficii
prohendat, ita ut dubium sit num ante possessio-
nem liceat administrare: quod ex loci consuetu-
dine definitur. Vivian. n. 4. & 14. vers. Sed praxis.
- 3 Nonnunquam absque acceptatione collationis
jus in beneficio queritur, cum scilicet poscenti
certum Beneficium sine pensione, aliove grava-
mine conceditur. D. Frass. cum aliis dicit. cap. 24.
num. 16. sufficit enim præcedens assensus precibus
explicitis, qui persistere præsumitur, nisi de muta-
tione voluntatis constiterit, juxta præmissa sup.
cap. proximo, n. 10.

Ibi: Addit præterea Summus Pontifex.

- 4 Prælati, qui Beneficium contulit, aut ejus
successor, nequeunt innovare, nec retractare colla-
tionem, aut alteri beneficium idem conferre, nisi
provisu renunciet, aut tempus ad acceptandum
præfinitum præterierit, si terminus assignetur.
Menoch. num. 9. 10. Sanch. ubi proximè, Barbosa
sup. num. 8. Garcia d. part. 4. cap. 3. n. 41. Gonzal.
sup. gloss. 26. num. 14. Flamin. de resignat. Benefic.
lib. 10. q. 8. n. 9. Cald. Pereyra de potest. eligendi,
cap. 6. num. 14. Guttier. Canonicar. lib. 2. cap. 11.
n. 80. Lessius d. lib. 2. cap. 34. num. 51. Menoch.
de arbitrar. casu 185. num. 47. Et secunda colla-
tio, nisi prima sit extincta renunciatione, obitu
provisi, vel termini lapsu, nulla profus habetur,
etsi longè digniori fiat. Guttier. loco cit.

Ibi: Quod speciali quadam ratione.

- 5 De qua Sanch. Lessius, Menochius & alii ex
prælaudatis; nam etsi collatio Beneficii donatio
sæpe nuncupetur, D. Frass. ex aliis cap. 11. n. 11.
verè qui confert, minimè donat: tum quia jure
tenetur ad collationem ratione officii, & quod eo
cogente conceditur, non donatur, l. donari 29.
de donat. tum quòd Episcopus per collationem
nihil de bonis propriis detrahit, sed solum assignat,
electa persona, cui redditus, & proprietatem Bene-
ficii cedere debeant, titulum, & jus per collatio-
nem tribuit juxta canonicas sanctiones, atque
ut dispensatorem se gerit, non ut dominum. Ad
rem est egregius textus in l. Unum ex familia 69.
§. 1. ff. de legat. 2. ibi: Non enim facultas necessa-
ria electionis, propria liberalitatis beneficium est.
Quid enim est quod de suo videtur reliquisse, qui
quod relinquit omnino reddere debuit? Unde licet
donans ante acceptationem liberè valeat liberali-
tatis actum revocare, ex quo nullum jus queritur
donatario; non tamen sic Prælati Beneficii colla-
tionem, qua jus ad illud ex legis dispositio-
ne provisu acquirit. Hucusque præmissa de collati-
one pariter procedunt in institutione, electio-
ne confirmata, & aliis titulis, quibus beneficia Eccl-
siastica queruntur, de quibus Vivian. d. cap.
n. 10. cum seqq. Lessius d. cap. 34. a n. 11. & alii,
quos refert Garcia part. 4. cap. 1. n. 1.
D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

Licet beneficium conferre sub conditione, si
vacat, etsi conferens, & provisu vacationem
ignorent; quæ collatio statim evanescit, aut viri-
bus subsistit, si verè vacet beneficium. Garcia cum
pluribus de Benefic. part. 8. cap. 2. num. 4. Vivian.
in praxi jurispatron. lib. 8. cap. 6. num. 25. Barbosa
collect. cap. in Electionibus, num. 8. de election. in 6.
Zerola in praxi Episcop. verb. Beneficia, vers. Se-
cundum dubium, Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss.
15. §. 1. num. 23. Tusch. lit. E, conclus. 82. num. 6.
Villalob. Arar. comm. opinion. lit. C, n. 151. Azor.
Inst. moral. p. 2. lib. 6. cap. 26. vers. Tertio queritur.
Imò subsistit collatio, eà non expressa conditio-
ne, de Beneficio quod an vacet, tam conferens,
quàm is cui confertur, nescit, modò tunc Bene-
ficium vacaverit. Tusch. lit. E, concl. 82. num. 7.
Gonzal. cum aliis sup. in proem. §. 5. num. 107.
Alioqui si non vacet, nullius erit momenti, quia
omnis collatio, etsi à Pontifice fiat beneficium non
vacantis, est irrita. Tusch. lit. C, conc. 429. Azor.
vers. Vacans. Quod est verum ita ut nec promitti
possit, cap. 2. de concess. præbend. Azor. ubi proximi-
me, Garcia part. 10. cap. 1. num. 1. Pontifici tamen
ex plenitudine potestatis licet beneficia conferre,
cum vacaverint, cap. Proposuit 4. de concess. præ-
bend. ubi Barbosa cum pluribus n. 3. Garcia n. 3.
Azor. loc. cit. D. Frass. de Reg. patronat. Indiar.
cap. 31. num. 56. videndus à n. 47. Confule Gom.
ad reg. de verimili, q. 1.

Non solum præfata conditio, Si vacat, sed &
aliæ similes, quæ tacite insunt, & ad præsens,
vel præteritum tempus referuntur, collationem
non vitiant (etsi hæc sub conditione fieri non
possit, Azor. d. vers. Secundo queritur, Tusch. lit.
C. concl. 428. num. 9. Garcia part. 8. cap. 2. num. 1.)
ut tenent Tusch. n. 6. Azor. vers. Tertio queritur,
Garcia cum aliis num. 4. Idem erit de conditione
de futuro, si tacite insit. Azor. vers. Hæc enim con-
ditiones: quod limitat Garcia n. 12. Conditio ete-
nim, quæ ex natura actus à jure subintelligitur,
licet exprimitur, illum non reddit conditiona-
lem, l. Cum ad præsens 37. de reb. credit. l. Condi-
tiones extrinsecus 98. de conditionibus, & demon-
strationibus.

In electionibus tamen adhuc conditiones, quæ
tacite insunt, Si vacat, si exprimentur, nulli-
tatem inducere, ex cap. 2. de elect. in 6. cum D.
Covar. sustinent Tusch. lit. E, concl. 82. num. 1.
Barbosa collect. d. cap. 2. n. 10. Villalob. ubi sup.
Dissentunt Vivian. d. cap. 6. n. 26. Emman. Rodrig.
question. Regular. tom. 2. quest. 51. art. 3. Garcia
cum aliis num. 5. cum seqq. omnino consulend.
us.

Ibi: Ipse verò Romanus Pontifex.

De potestate Pontificis quoad Ecclesiastica
Beneficia agitur in cap. 2. de præbend. in 6. Clem. 1.
ut lit. pend. cap. Cuncta per mundum 17. quest. 3.
Et licet plures eum Beneficiorum dominum di-
xerint, quos refert D. Frass. sup. cap. 23. n. 27.
verius tamen est, eorum dominium penes Chri-
stum Dominum specialiter residere, ut sustinet
idem cum non paucis n. 33. Pontificem verò plenif-
simam obtinere administrandi facultatem, sicut
plurimi docent apud ipsum D. Frassum latè agentem